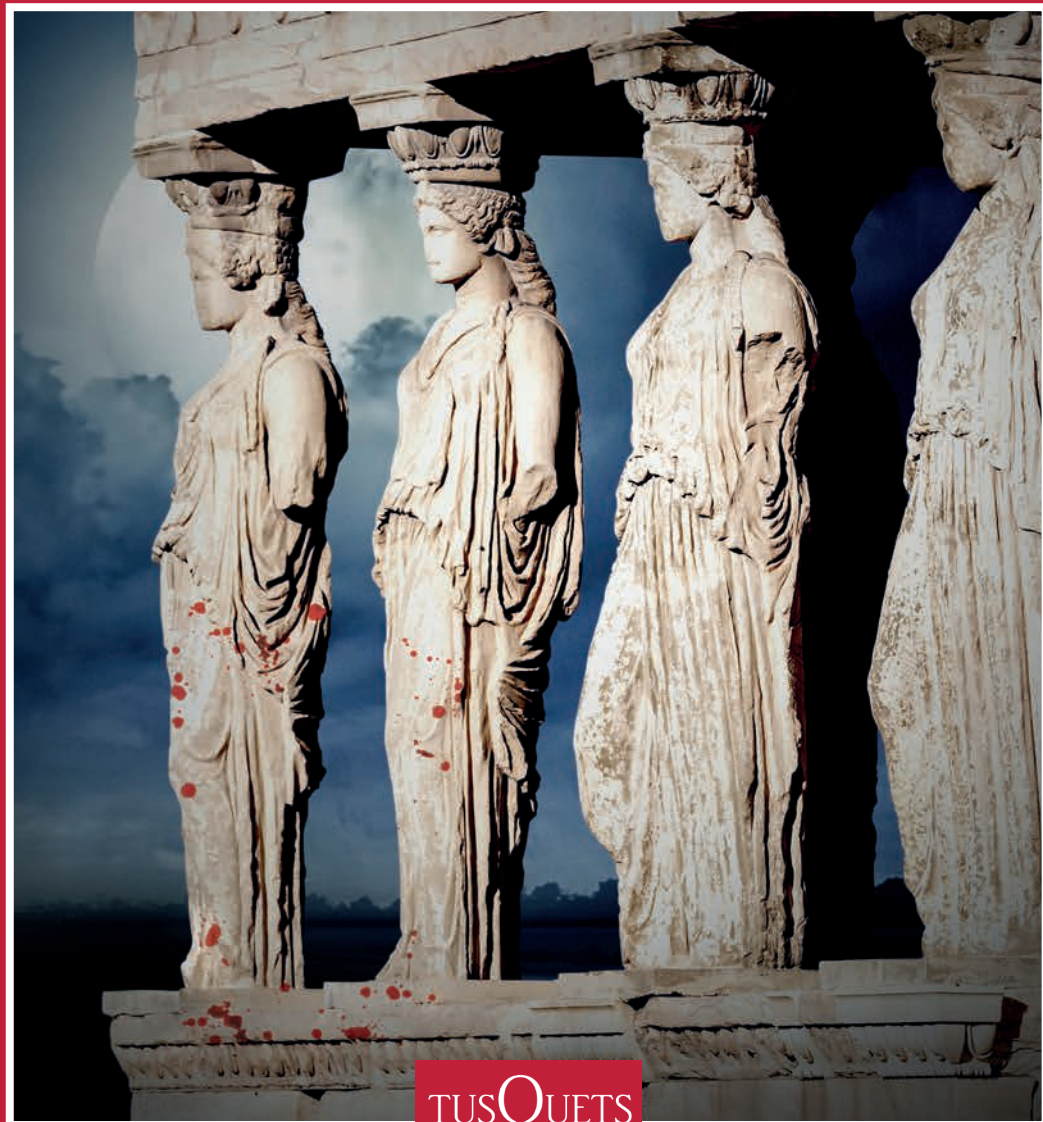

Petros Mårkaris

LA REVOLTA DE LES CARIÀTIDES

L'Ull de Vidre

TUSQUETS
EDITORS

PETROS MÀRKARIS
LA REVOLTA DE LES CARIÀTIDES

Traducció del grec de Joaquim Gestí

TUSQUETS
EDITORS

Collecció creada per Antoni Marí

Títol original: *Η εξέγερση των Καρυάτιδων (I exégersi ton kariátidon)*

1a edició: abril del 2024

© Petros Màrkaris, 2023, i Diogenes Verlag AG, Zúric, 2024. Reservats tots els drets, excepte per a la llengua grega.

Traducció: © Joaquim Gestí Bautista, 2024
Disseny de la col·lecció: Guillemot-Navares
Reservats tots els drets d'aquesta edició
per Tusquets Editores, S.A. – Av. Diagonal 662-664 – 08034 Barcelona
www.tusquetseditores.com
ISBN: 978-84-1107-446-9
Dipòsit legal: B. 4.604-2024
Fotocomposició: Realització Tusquets Editors
Impressió i enquadernació: CPI Black Print
Imprès a Espanya

La lectura obre horitzons, iguala oportunitats i construeix una societat millor. La propietat intel·lectual és clau en la creació de continguts culturals perquè sosté l'ecosistema de qui escriu i de les nostres llibreries. En comprar aquest llibre contribueixes a mantenir l'ecosistema esmentat viu i en creixement. A Grupo Planeta agraiem que ens ajudis a donar suport així a l'autonomia creativa d'autores i autors perquè puguin continuar desenvolupant la seva funció.

Adreça't a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si necessites fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra. Pots contactar amb CEDRO a través del web www.conlicencia.com o per telèfon al 91 702 19 70 / 93 272 04 47.

—Les previsions són molt optimistes, Lena. Tothom està d'acord que el PIB de Grècia aconseguirà un creixement màxim l'any que ve. Algunes agències internacionals calculen que pujarà fins al vuit coma dos per cent.

—O sigui que ens esperen dies millors.

—Et diria que excel·lents, Lena.

Darrerament no deixo de sentir aquestes agradables notícies cada vespre, igual que fa una pila d'anys sentíem la cançó «Els nens del Pireu» de Khatzidakis sempre i tothora. Ara bé, per què el 2010, quan rebíem diners a carretades procedents dels fons de la Unió Europea, vam enfonsar-nos, i ara, en canvi, amb el coronavirus i el confinament, creixerem, jo, que soc un negat en matèria econòmica, és una cosa que no entenc. En qualsevol cas, si els cervells grisos tenen raó, acabarem demanant per favor que no marxi el coronavirus, a veure si així augmenten els nostres ingressos.

Apago la televisió i me'n vaig al dormitori. No per dormir sinó per gaudir del panorama.

El panorama no és cap paisatge sinó un vestit que tinc penjat al pom de l'armari. M'hi planto al davant per admirar el meu nou uniforme de director de la policia. Em van comunicar l'ascens ara fa una setmana. A partir de demà

seré oficialment director dels Cossos de Seguretat de l'Àtica i rebré les felicitacions del ministre.

Contemplo l'uniforme i se'm fa un nus a la gola. Estic emocionat, però alhora m'obsessiona la idea de com em sentiré demà, quan em passegi com un gall pels passadissos del ministeri.

—¿Estàs admirant el teu nou uniforme? —sento darrere meu la veu de l'Adrianí.

Els pecats d'infantesa ens persegueixen tota la vida, o sigui que començo a justificar-me, com faig sempre que estic nerviós:

—¿Què vols que et digui? L'èxit també treu a la llum les nostres debilitats.

—En pots estar ben orgullós, te l'has guanyat pels teus mèrits.

El so del mòbil ens interromp la conversa. És la Katerina, que està de vacances.

—Et truquem per desitjar-te bona sort demà. Estem tots molt orgullosos de tu.

—Gràcies, filla meva.

—I quan tornem ho celebrarem en família.

—D'acord. ¿Com va pel Pílion?

—La mar de bé. Aquí hi ha molta pau. Anem a la platja i ens relaxem.

Pengem i trasllado la nostra conversa a l'Adrianí.

—Sí, noi, les vacances els estan anant molt bé. S'han relaxat i han pogut respirar una mica. En Lambros està entusiasmat amb el mar. Vaig a preparar el sopar.

De sobte, tinc una idea:

—No, avui soparem fora per celebrar el meu ascens.

L'Adrianí em mira amb sorpresa.

—iPerò si hem dit que ho celebrarem en família!

—La celebració familiar la farem després. Tu has estat al

meu costat des que era un simple agent, o sigui que primer ho hem de celebrar tu i jo.

—Doncs vaig a vestir-me —em diu amb una veu que amb prou feines se sent de l'emoció.

Mentre l'Adrianí s'arregla penso on podem anar a sopar per celebrar-ho. D'entrada descarto anar a un restaurant, perquè no es tracta d'afartar-se com uns lladres. Els sopars de celebració són per anar picant i xerrant.

Pugem al Seat i poso rumb a la taverna Inothira, a Kesarianí. Demano una safata de marisc, amb verdures i sardines farcides, i per beure vi blanc. Omplo els gots i aixeco el meu.

—Vinga, a la nostra salut.

—Que gaudeixis del teu ascens i estiguis orgullós de la teva generació, marit —em diu l'Adrianí mentre fem dringar els gots.

—¿De la meva generació? ¿Com se t'ha acudit, això? —li dic estranyat.

—La teva generació va començar de zero i va anar pujant els graons de mica en mica, a empentes i rodolons, fins a aconseguir una posició. Tu ets dels últims que ho aconseguixen. Les generacions d'avui dia, en canvi, amb tants estudis i tants títols, comencen des de dalt i van baixant graons fins que troben una cadira on caure morts.

—D'acord, però tu també ets de la mateixa generació.

—La diferència és que per a les dones de la nostra generació no hi havia escala social on pujar, només teníem un camí: ser bones esposes, bones mestresses de casa i bones mares. Actualment hi ha la divisió del treball. A la nostra època hi havia la divisió familiar.

Me la quedo mirant astorat, mentre ella tasta l'amanida de carxofes amb marisc.

—A vegades em deixes que no sé què dir. ¿Quan se t'acudeix, tot això?

—Mentre cuino. Encara que tu et desfacis en elogis de les meves habilitats culinàries, jo n'estic farta, de cuinar. Cada cop que cuino, em poso a pensar en altres coses per no estar pendent només de les cassoles.

De sobte, esclafeix a riure.

—¿Per què rius?

—Fins ara eres un policia amb una filla advocada i un gendre cardiòleg. Ara, la teva filla, l'avvocada, i el teu gendre, el metge, tenen un pare i un sogre director de policia i responsable dels Cossos de Seguretat de l'Àtica. Ja esteu tots al mateix nivell.

El bon humor ens ha obert la gana i gaudim dels plats. Tinc tan defici que em cau un tros de marisc a la camisa i em deixa una taca enorme.

—Sort que no porto l'uniforme nou —em consolo.

—No passa res. Encara que portessis l'uniforme, sempre seria una taca de menjar. No seria una taca al teu historial, com un suborn —em respon l'Adrianí amb ironia.

El comentari em puja la moral i demano mig litre més de vi.

De tornada a casa anem una mica de tort. Ens deixem caure al llit, tips de menjar i de beure. Per primera vegada en molts anys l'Adrianí em desitja bona nit amb un petó a la galta.

Em miro per última vegada al mirall. L'uniforme m'escau d'allò més. L'Adrianí m'allisa els galons perquè no sobresurtin. Després camina al meu voltant.

—Estàs perfecte —em diu. M'acompanya fins a la porta i em desitja bona sort.

El més correcte seria anar amb cotxe oficial, com ho exigeix l'ocasió. L'ostentació, però, m'augmentaria l'ansietat, i ja estic a punt de petar. Així doncs, acabo agafant el Seat. No hi ha gaire trànsit, però encara que hi hagués embús, no me n'hauria adonat. Tinc la ment absorta en el procediment de l'ascens i en les noves obligacions. Ara mateix, el problema no és el meu superior jeràrquic. M'hi he reunit en incomputables ocasions i ja ens coneixem. El que no em deixa viure és la trobada amb el ministre. No tinc traça per als discursos i les reunions oficials sempre em provoquen inseguretats.

Arribo a la seu del ministeri i deixo el Seat a l'aparcament. Quan em veuen amb l'uniforme, els policies de l'entrada s'afanyen a donar-me l'enhorabona. A la sala d'espera del director general es produeix una altra ronda de felicitacions.

El cap s'aixeca immediatament de la cadira quan entro al despatx. Ve cap a la porta i em fa una calorosa encaixada de mans.

—M'alegro que s'acceptés la meua proposta i, a més, per unanimitat —em diu—. Ha aconseguit l'ascens i el lloc que mereixia. —Fa una pausa i em mira rialler—. També li tinc preparada una sorpresa. —S'acosta al telèfon i marca un número intern—. Ja és aquí —es limita a dir.

Estic impacient per veure de quina sorpresa es tracta. Quan s'obre la porta em quedo bocabadat. Al llindar apareix el sotsdirector, acompanyat d'en Guikas.

En veure la meua expressió, director i sotsdirector es posen a riure. En Guikas m'agafa la mà i me l'estreny amb entusiasme.

—L'enhorabona, Kostas —em diu—. T'has guanyat l'ascens per mèrits propis. I l'enhorabona també a vostè, director. Ha fet una tria extraordinària. —Es dirigeix de nou a mi, mentre em deixa anar la mà—: No volia felicitar-te per telèfon. Volia veure't cara a cara i fer-te una encaixada de mans.

—Moltíssimes gràcies, senyor —li dic, incapaç de dissimular el meu desconcert. Si hi havia una persona que no esperava veure el dia del meu ascens era en Guikas.

—A partir d'ara, digue'm Thanasis —em corregeix en Guikas, i es gira cap als meus superiors—: Jo ja l'he felicitat, ara me'n vaig perquè continuïn la seva feina.

L'acompanyo a la porta.

—De nou moltíssimes gràcies, Thanasis. M'has donat una gran alegria —li dic.

—Tu també m'has donat una gran alegria amb el teu ascens —em respon.

Fem una darrera encaixada de mans i toca el dos. Mai no m'hauria passat pel cap que vindria a Atenes per felicitar-me i estic molt commogut.

—No hi ha gaire cosa a dir —diu el director quan ens quedem sols—. La circular informativa ja ha estat enviada als diferents departaments i tots saben de manera oficial que

vostè és el seu nou superior. Ara anem a veure el ministre perquè rebi també les seves felicitacions.

—Quan acabem amb el ministre m'agradaria poder parlar amb vostè a soles —em diu el sotsdirector.

Entrem al despatx del ministre, que s'aixeca i se'ns acosta. Després es dirigeix a mi:

—Volia donar-li l'enhorabona en persona —em diu—. No he sentit res més que elogis, de vostè. Estic convençut que el director general ha fet l'elecció correcta.

—Gràcies, senyor ministre —li responc mentre ens estremem les mans, acompanyats dels somriures del director i del sotsdirector.

—Vull que sàpiga que la porta del meu despatx estarà sempre oberta per a qualsevol problema que tingui —afegeix el ministre. Fa una pausa abans de dirigir-se al director—: Ara que ens hem reunit per un fet tan agradable, també vull comentar un tema important. —Es torna a girar cap a mi—: Es tracta principalment de vostè i de les seves noves obligacions.

Això vol dir que s'han acabat les felicitacions. Seiem a la taula de reunions, amb el ministre al capdavant.

—Aquest matí el ministre de Desenvolupament m'ha informat que un grup d'importants empresaris estrangers pensen traslladar les seves empreses a Grècia. Ja estan organitzant un viatge per triar els llocs on establiran les seus. Ara per ara no dispo de més detalls, però suposo que s'adonen de la importància d'aquesta visita per a nosaltres.

—¿Per a quan s'ha programat la visita? —pregunta el director.

—El meu col·lega no m'ha facilitat la data exacta. Només m'ha recordat que tant el primer ministre com el Govern consideren que, si el projecte dels empresaris estrangers es materialitza, Grècia serà un dels països econòmicament més

potents d'Europa. —Fa una pausa i ens mira—. Suposo que són conscients que la seguretat d'aquestes personalitats és una qüestió de la màxima importància. Per això vull que preparin des d'ara mateix un pla de seguretat, ni que sigui provisional.

—Seria convenient disposar de l'itinerari dels empresaris, senyor ministre —li explico—. Quan sapiguem la data exacta de la seva arribada i les regions que visitaran, podrem elaborar un pla detallat. Si ens avancem, és quasi segur que no es cometran errors. En cas contrari, corregir eventuais errors pot provocar desajustos i, sobretot, retards.

—Entesos, facin una primera anàlisi i els tornaré a informar de seguida que tingui les dates exactes i el programa de visites —em respon el ministre.

—Ha començat amb bon peu en el seu nou càrrec —em diu el director, satisfet—. Vostè, com a responsable de seguretat, es farà càrrec d'informar els seus superiors.

—Deixem passar un parell de dies —li contesto—. Els informes precipitats i poc concrets produeixen pànic. Val més evitar-ho.

Estem d'acord i ens separem. El director entra al seu despatx mentre jo acompanyo el sotsdirector.

—Hi ha un altre assumpte que hem de discutir —em diu quan ens asseiem.

—L'escolto.

—Ara que ha assumit la direcció dels Cossos de Seguretat de l'Àtica, no tindrà temps per supervisar també el Departament d'Homicidis. Això vol dir que hem de trobar algú que se'n faci càrrec. ¿Té cap candidat?

Reflexiono un instant.

—El més adequat és en Dermitzakis, que fa molts anys que és a Homicidis. Tot i això, no em sembla correcte que assumeixi la direcció un membre del mateix departament.

És probable que el seu nomenament provoqui enveges i discussions. Preferiria que se'n fes càrrec algú d'un altre departament. M'agradaria que en Dermitzakis rebí l'ascens que es mereix, sí, però traslladant-lo a un altre departament.

—Estic absolutament d'acord amb vostè. El cas d'en Dermitzakis té fàcil solució. Hi ha un lloc vacant a la Unitat Central de Narcòtics que podria ocupar perfectament. Però tornem a Homicidis. —Fa una pausa i em mira—. Tinc una proposta, però no sé què li semblarà —em diu, dubitatiu.

—No passi ànsia, senyor —l'animo—. Diguí'm en qui ha pensat com a candidat i en parlem.

—No és cap candidat. És una candidata.

No dono crèdit al que acabo de sentir.

—¿Proposa nomenar una dona al capdavant del Departament d'Homicidis? —pregunto quan aconseguixo recuperar la veu.

—¿No li sembla que ara és el moment adequat perquè el Departament d'Homicidis el dirigeixi una dona, ara que la violència i els crims contra les dones han augmentat exponencialment, i fins i tot a vegades hem de parlar de femicidis?

—El Departament d'Homicidis no s'ocupa només dels crims comesos contra les dones, sinó també d'altres de més greus, especialment els del crim organitzat —li responc mentre m'esforço per mantenir la calma—. Aquest és el primer dubte. El segon és les friccions que es poden produir dins del mateix departament entre la directora i el personal masculí. En aquests moments només hi ha una dona al departament, que fa de coordinadora i és l'encarregada de les xarxes. I la tercera i última qüestió: ¿com es comportaran davant d'una dona els altres departaments que col·laboren amb Homicidis? Tot això podria tenir conseqüències molt greus en el desenvolupament de les investigacions.

El sotsdirector em mira.

—Entenc les seves reserves —em diu—. Per això m'ha semblat útil que tingui una trobada prèvia amb la candidata en persona perquè se'n faci una primera impressió. Després ja podrem prendre una decisió definitiva. Es diu Antigoni Ferlekis. S'està esperant al despatx del costat.

—D'acord, doncs, tinguem aquest primer contacte i en tornem a parlar.

No vull rebutjar la seva proposta a la primera. M'estimo més deixar una escletxa oberta per no entrar en conflicte ja el primer dia del meu nou càrrec.

El sotsdirector torna al cap de poc, acompanyat d'una oficial.

—Li presento la comissària Antigoni Ferlekis.

Després de les presentacions es retira perquè puguem parlar lliurement.

La Ferlekis se m'asseu al davant. Deu tenir prop de quaranta anys. Pertany a la categoria de persones que no criden l'atenció. No és ni maca ni lletja. Ni alta ni baixa. Ni grossa ni prima. L'hauria classificat com a incolora, inodora i insípida, com l'aigua, si no fos pel somriure. Quan el sotsdirector me l'ha presentat, m'ha somrigut i tot d'una s'ha transformat en una altra persona.

—¿Quins llocs ha ocupat al cos fins ara? —li pregunto per encetar la conversa.

—La meva primera destinació va ser a la Direcció de Formació i Desenvolupament de Recursos Humans. Tot seguit, em van traslladar a la Direcció d'Organització i Suport Jurídic.

—¿Té formació jurídica?

—Quan vaig ingressar al cos vaig continuar els meus estudis de Dret. Estic llicenciada en Dret.

—¿I després?

—Em van traslladar a la Policia de Trànsit d’Atenes. Actualment presto servei a l’Europol.

—¿Parla llengües?

—Anglès i italià.

—M’imagino que el sotsdirector ja la deu haver informat.

—M’ha dit que està fent una prospecció inicial per cobrir la vacant de director del Departament d’Homicidis.

Ha arribat l’hora endinsar-nos en les qüestions espinoses.

—Vostè té una formació acadèmica com pocs en els cosos de seguretat i la felicito per això —li dic, com a introducció—. Tanmateix, Homicidis és un departament habitualment d’homes. Amb això no em refereixo només al servei en si sinó, sobretot, als casos que investiga. Els criminals són sobretot homes, igual que gairebé la majoria de sospitosos que interroguem en el decurs de cada investigació. Això vol dir que es trobaria constantment envoltada d’homes.

Em mira i em dedica el seu càlid somriure.

—Senyor director, la meva experiència amb els homes no deriva de relacions sentimentals ni d’estar casada. Deriva exclusivament de les meves relacions professionals als diferents departaments on he prestat servei i on la presència masculina era la nota dominant, des del director o el superior jeràrquic fins a l’últim company. Ara bé, pel que fa als criminals, vaig tenir la sort d’ingressar a la secció grega de l’Europol. Encara que degui aquesta sort al meu coneixement d’idiomes, el contacte amb les diferents formes de delinqüència és el pa de cada dia, ja que els casos que investiguem són quasi exclusivament delictes, la major part dels quals estan relacionats amb el crim organitzat. —Fa una pausa i em torna a somriure—. L’Europol té, a més, un altre avantatge: m’ha posat en contacte amb col·legues homes d’altres països.

He començat aquesta entrevista amb reserves, però la

seva experiència a l'Europol i, sobretot, les seves respostes m'han fet canviar d'opinió. Tanmateix, prefereixo mostrar-me mesurat per tenir temps de pensar amb més claredat.

—Em sembla que ja està tot dit i li agraeixo tota la informació que m'ha proporcionat —li dic.

La Ferlekis roman al lloc i m'observa.

—¿Té encara un moment per afegir una cosa més?

—I tant.

—Miri, senyor, si veig que dirigir el Departament d'Homícidis em va gran, jo mateixa li sollicitaré que em rellevi. Hi ha molts llocs vacants, als cossos de seguretat. No necessito romandre lligada a un càrrec que no correspon al meu perfil.

—Un període de prova seria la solució adequada, tant per a vostè com per a mi —li contesto.

—Molt bé, la resta és decisió seva.

Es posa dreta al moment, s'acomiada i surt del despatx. El sotsdirector torna al cap de poc.

—¿Com ha anat? Vull sentir què en pensa.

—Li seré del tot sincer. La meva disposició inicial era negativa, però els estudis que té i les respostes que m'ha donat me l'han fet veure amb uns altres ulls.

Li explico la conversa i les darreres frases que hem intercanviat.

—Va ser subordinada meva a l'Europol durant dos anys i en tinc una opinió immillorable —m'explica el cap—. Se m'havia acudit la mateixa solució provisional, però vostè se m'ha avançat. Li proposo que la nomenem per a un període de prova de sis mesos. Si al final del semestre arribem a la conclusió que no és la persona adient per al lloc, buscarem un altre responsable.

—Hi estic d'acord, però encara queden dos assumptes més. El primer, si ja puc comunicar a en Dermitzakis el seu

ascens i trasllat. El segon té a veure amb el personal de la unitat. Necessitem algú que substitueixi en Dermitzakis.

—El trasllat d'en Dermitzakis, doni'l per fet. Pel que fa al seu substitut, aviat el trobarem. No crec que hi hagi gaire problema.

M'acomiado del sotsdirector visiblement satisfet.

—En qualsevol cas, constato de nou que és vostè una persona de ment oberta. Qualsevol altre, al seu lloc, no s'hauria deixat convèncer tan fàcilment —em diu com a comiat.